

EGMONT

Kulturministeriet

Til: Lasse Lau Nielsen (lln@kum.dk)
Cc: Nicky Valbjørn Trebbien (ntv@kum.dk)
Cc: Marie Agerlin Lund (map@kum.dk)

Egmont International Holding A/S

Vognmagergade 11
1148 Copenhagen K
Denmark

Tel +45 33 30 55 50

www.egmont.com

Reg. No. 75 27 20 14

4. november 2016

Høringssvar vedrørende Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Artikel 4 Anvendelsen af værker og andre frembringelser i digital og grænseoverskridende undervisning

Egmont er modstander af den foreslåede artikel. Der eksisterer i dag et marked for digitale lærebøger, som risikerer at blive ødelagt som følge af det stillede forslag. Ethvert incitament til at udvikle digitalt undervisningsmateriale vil risikere at blive fjernet, hvilket må anses for uhensigtsmæssigt både for forlag og undervisningsinstitutiomer.

Hvis artikel 4(1) vedtages er det under alle omstændigheder afgørende at medlemsstaterne forpligtes til at indføre artikel 4(2). Fastsættelse må ikke være frivillig for medlemsstaterne og "kan fastsætte" bør ændres til "fastsætter".

Artikel 11 om beskyttelse af pressepublikationer med henblik på digital anvendelse.

Egmont støtter den foreslåede artikel 11 vedrørende beskyttelse af pressepublikationer med henblik på digital anvendelse.

Presseudgivere er i en position i dag, hvor deres indtjening er truet, herunder som følge af online-udbyderes stigende indflydelse. Egmont er derfor af den opfattelse, at der er behov for at presseudgiveres forhandlingsposition forbedres, hvilket også angives som et af de tilsigtede mål i direktivet.

Forslaget imødekommer efter Egmonts opfattelse dette behov på flere måder.

For det første vil forslaget efter Egmonts opfattelse minimere presseudgiveres hindringer i forhold til at udstede licenser til onlineanvendelse af deres publikationer, og dermed vil presseudgivere opnå en rimelig andel af den værdi, de skaber. Dette skyldes blandt andet, at udgiverens bevisbyrde for, at samtlige underliggende rettigheder er erhvervet, øjensynligt vil blive lempet med forslaget.

I relation til håndhævelsen vil forslaget desuden efter Egmonts opfattelse øge håndhævelsesmulighederne, f.eks. i forhold til systematisk genbrug (herunder scraping) af udgiveres indhold. De eksisterende regler sikrer ikke i tilstrækkeligt omfang, at udgivere kan gribe ind over for genbrug af hele publikationen. Forslaget vil skabe klarhed og forbedringer, blandt andet fordi presseudgiveren i forbindelse med håndhævelsen næppe vil være tvunget til at dokumentere, at hver eneste underliggende rettighed er erhvervet, hvilket erfaringsmæssigt kan være en uforholdsmæssig tung opgave at løfte for udgiveren, særligt hvis mange rettigheder/artikler er blevet genbrugt.

Den omstændighed, at presseudgivere kan erhverve rettigheder fra underliggende bidragsydere (journalister, fotografer m.v.) og på dette grundlag udnytte sine rettigheder, bør ikke føre til, at presseudgivere ikke skal tillægges en selvstændig ret. Eksempelvis har filmproducenter og fonogramproducenter, TV-stationer m.v. allerede en selvstændig ret i dag, på trods af at disse også erhverver rettigheder fra underliggende bidragsydere. Der er således ingen grund til at presseudgivere skal diskrimineres ved ikke også at blive tillagt en sådan selvstændig ret.

Sammenfattende anser Egmont den foreslåede artikel 11 som både rimelig, relevant og nødvendig.

Artikel 12 Krav om rimelig kompensation

Egmont støtter det stillede forslag i artikel 12.

Artikel 15 Aftalejusteringsordning

Egmont er modstander af den foreslåede artikel 15 om aftalejusteringsordning.

Det bemærkes for det første, at et vederlag fastsættes mellem to kommercielle parter, og at begge parter bør være i stand til at vurdere, hvad der er passende. Det forekommer derfor urimeligt at give den ene part i en kommerciel forhandling en ensidig ret til efterfølgende at få (op)justeret et aftalt vederlag.

Dette bliver særligt tydeligt indenfor produktion af f.eks. film hvor det kan være vanskeligt at forudsige en succes. Visse produkter giver underskud, hvilket dog bliver dækket af højere indtjening fra andre produkter. Medmindre rettigheds erhververe vil modtage en tilsvarende ret til (ned)justering vil balancen og markedsstrukturen blive forrykket i en urimelig grad og sandsynligvis til stor skade for rettighedshavere.

Desuden bemærkes det, at forudsætninger eller forventninger i forhold til salg og indtægter sjældent drøftes (eller aftales) i forbindelse med en forhandling, hvorfor det kan være meget vanskeligt at fastslå, om efterfølgende indtægter er højere end parterne havde forudsat på forhandlingstidspunktet.

Det bemærkes i øvrigt, at mange rettigheds erhververe selv videreoverdrager de erhvervede rettigheder, og at *"relevante indtægter og fordele som følge af udnyttelsen af værkerne eller opførelserne"* ikke nødvendigvis oppebæres af rettigheds erhververen, men derimod af andre i efterfølgende distributionsled. Det medfører en betragtelig risiko for rettigheds erhververen, hvis denne risikerer at skulle betale ekstra honorarer m.v. til ophavs mænd som følge af omstændigheder, som rettigheds erhververen ikke selv nyder godt af.

Endelig bemærkes det, at prisen / honoraret naturligvis er et yderst relevant kriterium, når en rettigheds erhverver engagerer en ophavsmand. Det forekommer derfor uacceptabelt, hvis en ophavsmand der i konkurrence med andre udpeges til at levere en opgave, derefter (efter aftaleindgåelsen) forlanger sit honorar opjusteret. Sammenfattende er det Egmonts opfattelse, at bestemmelsen vil være til stor skade, og medføre betragtelig risiko for rettighedshavere på tværs af mange forskellige brancher. Egmont anbefaler derfor, at bestemmelsen udgår eller som minimum gøres fravigelig.

Kind regards

Helle Bjørnskov Fischer
General Counsel & VP

+4540682189
hbf@egmont.com

DR Jura
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C

T. +45 3520 3040
D. +45 2854 3622
www.dr.dk

DR Jurachef / Advokat
Peter Skov

04. November 2016

Høring over Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

DR skal hermed afgive følgende bemærkninger til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked.

Indledningsvis vil DR bemærke, at nærværende høringsvar er af overordnet karakter, og at DR også vil afgive høringsvar via bl.a. EBU direkte til EU Kommissionen, uden for den nationale danske høring. Direktivet introducerer en kollektiv aftalemodel for værker, der ikke længere forhandles, i relation til kulturarvsinstitutioners anvendelse af disse værker. DR forstår dette som liggende i forlængelse af det system, som allerede eksisterer i Danmark med anvendelsen af aftalelicenser på en række områder. DR støtter op omkring det danske system og finder det væsentligt, at nye regler og bestemmelser ikke ændrer afgørende herved.

Forslagets artikel 7, stk. 2, indeholder en definition af "ikke længere forhandles". DR finder, at formuleringen giver anledning til tvivl om udstrækningen af bestemmelsen, idet formuleringen måske kunne omfatte en radio- og tv-stations arkivindhold. DR foreslår derfor, at det præciseres, at en radio- og tv-stations arkiv ikke falder ind under definitionen, da radio- og tv-stationer anvender deres arkiver på nettet mm.

Videre introduceres i direktivet en forhandlingsordning (art. 10), der skal hjælpe med at løse "vanskeligheder" (uenigheder) mellem udbydere af Video on demand (VOD) tjenester og indehavere af ophavsrettigheder. DR er usikker på, hvordan en sådan ordning vil skulle fungere i praksis, og DR finder, at sådanne vanskeligheder må kunne håndteres af de almindelige domstole og/eller allerede eksisterende nationale råd og nævn, i Danmark Ophavsretslicensnævnet.

Forslaget indeholder i art. 14 bestemmelser om gennemsigtighed og art. 15 en bestemmelse om aftalejustering. Særlig art. 15 er udfordrende for DR.

Art. 14 indeholder flere bestemmelser, der skal medvirke til at skabe gennemsigtighed omkring udnyttelse af rettigheder, vederlæggelsen af rettighedshavere etc. DR er for gennemsigtighed, og har noteret sig, at forpligtelsen skal være forholdsmæssig og sikre passende gennemsigtighed, samt at der gives rum for medlemsstaten til at regulere omfanget af oplysninger med henvisning til, at forpligtelsen er en uforholdsmæssig stor administrativ byrde i forhold til indtægterne fra udnyttelsen af værket.

Art. 15 indeholder en såkaldt aftalejusteringsordning, der i essensen består i, at ophavsmænd og kunstnere har ret til at anmode om et yderligere vederlag for udnyttelsen, hvis det oprindeligt aftalte vederlag er uforholdsmæssigt lavt sammenlignet med efterfølgende relevante indtægter og fordele som følge af udnyttelsen af værkerne. Det er med andre ord en "bestseller-regel", der har fundet vej til forslaget. Det er DRs opfattelse, at der formentlig er områder hvor en sådan bestemmelse med rimelighed vil kunne anvendes. Det er således velkendt, at der indenfor onlinemusikbranchen har været rejst kritik af niveauet for vederlæggelsen af ophavsmænd.

Imidlertid forholder det sig anderledes for en public service broadcaster som DR. Som public service broadcaster har DR således en lang række forpligtelser fastlagt i public service kontrakten mm., der betyder, at DR skal tilbyde en lang række forskellige programtyper (både billede og lyd). Dette indebærer, at DR i sin daglige drift anvender rettigheder fra en overordentlig bred kreds af ophavsmænd, som DR enten indgår individuelle aftaler med eller vederlægger i henhold til overenskomsterne på et givent område.

Hertil kommer, at en stor del af de individuelle aftaler om udnyttelse af værker, som DR har indgået med rettighedshaverne overgår til kollektiv forvaltning efter et stykke tid, idet materialet bliver fanget af DRs arkivaftale mellem DR og Copydan.

DR finder derfor, at bestemmelsen i art 15 ikke er rimelig. Der er efter DRs opfattelse tale om en bestemmelse med uoverskuelige konsekvenser og anvendelsesområde, som også indebærer en høj grad af retsusikkerhed for alle parter. Aftalelovens § 36 tager højde for situationer med urimelige kontraktvilkår, og overflødiggor art. 15.

DR foreslår, at bestemmelsen i art. 15 helt udgår af forslaget. Alternativt, at bestemmelsen undtager public service broadcastere, da "bestseller" situationen må være tænkt for andre online brugere, fx musik streamingtjenester. Bestemmelsen bør såfremt den bevares præciseres således, at det fremgår tydeligere, i hvilke situationer, og hvilke typer af brancher/brugere, samt hvilke ophavsmænd og kunstnere, der er omfattet af bestemmelsen.

Med venlig hilsen

Peter Skov
DR Jurachef / Advokat

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Alene fremsendt pr. mail til lln@kum.dk med kopi til ntv@kum.dk og map@kum.dk med emnefelt "*Høringssvar vedrørende Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked.*"

Høringssvar vedrørende forslag til direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

De tre autorforeninger omkring den skabende musik, DJBFA, DKF og DPA benytter hermed muligheden for at komme med bemærkninger til Kulturministeriets høringsmail af 6. oktober 2016 vedrørende EU-kommissionens forslag til direktiv om ophavsret på det digitale indre marked.

De tre foreninger repræsenterer hele det faglige felt indenfor den skabende musik fra kunstmusikken over kommerciel og alle genrer indimellem, og kender derfor udfordringerne med digital distribution af musik fra hverdagen. Vi kender derfor konsekvenserne af de nye forretningsmodeller som ændrer indtægtsstrømmene og relationerne mellem forbrugere og leverandører. I mange tilfælde er det muligt at indgå nye aftaler, men der er også andre forretninger, hvor det ikke er muligt at indgå ligeværdige aftaler på grund af rammebetingelser sat af lovgivning fra en anden tid.

Særlig er vi opmærksomme på, at tjenester som Google og Youtube falder uden for almindelige licenseringsaftaler i kraft af den bestemmelse i E-handelsdirektivet, som kaldes "Safe Harbour". Denne bestemmelse gør det svært ikke bare for musikskabere og rettighedshavere at kompensere for ændrede forbrugsmønstre som f.eks. faldende salg af CD'er, men skaber også en unfair konkurrence for lovlige tjenester, som ønsker at licensere musikken på almindelige købmandsvilkår.

Vi er derfor meget positive overfor de grundlæggende tanker bag direktivforslaget om ophavsret i det digitale indre marked og den nødvendige modernisering og tilpasning, som det er udtryk for.

Vi har dog et par bemærkninger som falder sammen med Samrådet for ophavsrets i forbindelse med artikel 13 og betragtning 38 samt kommentarer som falder sammen med den europæiske komponistforening ECSAs til artiklerne 14, 15 og 16 samt de relevante betragtninger.

Vedr. artikel 13, Leverandører af informationssamfundstjenesters anvendelse af beskyttet indhold ved at lagre og give adgang til store mængder af værker og andre frembringelser, som uploades af deres brugere

Det er helt afgørende for autorer og udøvende kunstnere, at der bliver etableret et ophavsretligt medansvar for udbyderne af disse tjenester, der faciliterer, katalogiserer og profiterer på brugernes uploads af ophavsretligt beskyttet indhold. Derfor hilser de fire foreninger det velkomment, at EU-kommissionen lægger op til en regulering på dette område. Foreningerne mener dog, at det ikke med tilstrækkelig tydelighed

fremgår af artikel 13, at en onlinetjeneste ikke kan opnå ansvarsfrihed i medfør af e-handelsdirektivets regel om "*safe harbour*", hvis tjenesten spiller en aktiv rolle i formidlingen af indhold fra sin platform. Dette er kun i vage vendinger beskrevet i betragtning 38 og fremgår slet ikke af ordlyden til art. 13. Derudover finder foreningerne det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at væsentlige dele af beskrivelsen af den nye regulering er 'gemt væk' i de første to afsnit i betragtning 38, og ikke med ønskelig tydelighed fremgår direkte af artikelteksten.

De første to afsnit af betragtning 38 lyder således:

"I tilfælde hvor leverandører af informationssamfundstjenester [i det danske forslag mangler ordene "*lagrer og*", jf. den engelske version: "*store and provide access*"] giver offentligheden adgang til ophavsretligt beskyttede værker eller andre frembringelser uploadet af brugerne, og derved går længere end blot at stille de fysiske faciliteter til rådighed og foretager en overføring til offentligheden, er de forpligtede til at indgå licensaftaler med rettighedshaverne, medmindre de er omfattet af ansvarsfritagelsen i artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF34.

Ved anvendelsen af artikel 14 er det nødvendigt at fastslå, om tjenesteyderen spiller en aktiv rolle, f.eks. ved at optimere præsentationen af de uploadede værker eller andre frembringelser eller gøre reklame for [det danske udtryk "*gøre reklame for*" er snævrere end det engelske "*promoting*"] dem, uanset hvilke midler der anvendes dertil."

De tre foreninger finder dels, at det bør præciseres i selve ordlyden af art. 13, at når tjenesteyderen spiller en aktiv rolle i optimering af præsentationen eller promovning af det ophavsretligt beskyttede indhold, så er retsfølgen, at ansvarsfritagelsen i e-handelsdirektivets artikel 14 ikke finder anvendelse; dels at dette forhold, som indbefatter fortolkning af et andet direktiv, af hensyn til ordentlig information til EU-borgerne udtrykkeligt bør fremgå af nærværende direktivtekst og ikke alene være omtalt i præambelbetragtningerne.

Vedr. artikel 14, 15 og 16 og de tilhørende betragtninger bakker foreningerne op om den europæiske komponistforening ECSAs kommentarer herunder.

ECSA supports the European Commission's commitment to address problems related to the forced transfer of rights of authors to publishers, producers and broadcasters. The provisions set out in article 14, 15 and 16 and the accompanying recitals in the draft directive for copyright in the digital single market are a very important step in this regards.

ECSA has following observations regarding the new provisions set out in the 'transparency triangle':

- The 'reporting or transparency rule in Article 14 will introduce a new obligation for publishers and producers to report on regular basis timely, adequate and sufficient information on the exploitation of their works and performances from those to whom they have licensed or transferred their rights (including their

successors in title), notably as regards modes of exploitation, revenues generated and remuneration due."

- ECSA welcomes these provisions as publishers will have to disclose any licensing activities, which are not directly linked to the exploitation of the musical work (i.e. indirect licensing such as advance payments, exchange of equity shares)
- On the basis of this information the author must be able to assess the economic value generated out of the exploitation of the work and claim "additional, proportionate remuneration when the remuneration originally agreed is disproportionately low compared to the subsequent revenues and benefits derived from the exploitation of the works" (Article 15 – contract adjustment mechanism)
 - ECSA welcomes this provision as it allows composers and songwriters to renegotiate contracts under certain cases
- A dispute resolution mechanism (Article 16) shall help to mediate among music writers and publishers in the event of a dispute. However ECSA is not certain how effect this mechanism will be if it is not strengthened with the possibility of collective bargaining

However, music writers need further mechanisms against unfair copyright contracts such as a total ban of unfair clauses and the introduction of an unwaivable contract termination right. Furthermore, the provisions set out in article 14, 15 and 16 need to be strengthened, especially their recitals, and ECSA looks forward to providing more detailed comments should this be requested.

**

The European Composer and Songwriter Alliance (ECSA) represents over 30,000 professional composers and songwriters in 25 European countries. With 50 member organizations across Europe, the Alliance speaks for the interests of music creators of art & classical music (contemporary), film & audiovisual music, as well as popular music.

De tre autorforeningerne bakker i øvrigt op om Kodas høringssvar.

Venlig hilsen

Bent Sørensen, formand for DKF

Susi Hyldgaard, formand for DJBFA, Sangskrivere og Komponister

Niels Mosumgaard, formand for DPA

Dansk Musiker Forbund

Dansk Skuespillerforbund

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

4. november 2016

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked”.

Kulturministeriet har fremsendt høring over ”Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale marked”. Forslaget blev offentliggjort den 14. september 2016 af EU-Kommissionen.

Dansk Musiker Forbund og Dansk Skuespillerforbund bakker op om høringssvar afgivet bl.a. af Samrådet for Ophavsret og ”Danske rettighedshavere”, men har følgende særlige kommentarer til ”Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked”:

Det har i forbindelse med EU ophavsretsrevisionen været fremført mange gange fra kunstnerside, at betalingen af kunstnerne i forbindelse med on-demand udnyttelser er helt utilstrækkelig. Og forbundene ser positivt på de generelle forslag til forbedring af kontraktvilkår, som Kommissionen stiller med art. 14-16.

Det må dog pointeres, at disse forslag ikke kommer til at løse problemerne for de udøvende kunstnere, hvis præstationer stilles til rådighed på streamingtjenester, hvor betalingerne til de enkelte rettighedshavere er uendelig små – også hvis kunstneren er selvudgiver og altså ikke er afhængig af om en royaltyaftale er god eller mindre god.

Fx oplyser musiktjenesten SPOTIFY at betalingen gennemsnitligt udgør mellem \$0.006 og \$0.0084 per stream til rettighedshaverne, som omfatter både producenter, autorer og udøvere. Hvis de udøvende kunstnere ikke er selvudgivere, får de som regel den mindste andel af dette vederlag.

Men det er desværre en kendsgerning, at de udøvende kunstnere oftest slet ikke har mulighed for at forhandle betaling. De er nødt til at vælge, om de vil være tilstede og synlige i markedet på de betingelser, der nu engang er – eller om de vil være udenfor og usynlige for publikum.

De enerettigheder de udøvende kunstnere har efter lovgivningen giver dem mulighed for at sige ja eller nej – men nej'et er – medmindre man hedder Taylor Swift - ikke en realistisk mulighed – og derfor virker rettighederne ikke efter hensigten.

Derfor støtter Dansk Skuespillerforbund og Dansk Musiker Forbund kampagnen **Fair Internet for Performers**, som er iværksat af vores internationale organisationer FIM, FIA & AEPO/ARTIS.

Det ønske, vi fremfører med Fair Internet for Performers, er en ny vederlagsret i forbindelse med on-demand udnyttelser, som et supplement til vores ene-rettigheder. Det er vores erfaring, at vederlagsrettigheder fungerer godt fx ligesom den vederlagsret, der giver os betaling, når der spilles musik i radioen. Det foreslåede vederlag skal betales af de digitale tjenester og forvaltes af et kollektivt forvaltningsselskab kontrolleret af de udøvende kunstnere. På den måde kommer den nye ret ikke til at gribe ind i eksisterende kontraktforhold. Vederlagsretten skal være uoverdragelig.

Det er særlig vigtigt for kulturproduktionen i små sprogområder som Danmark, at de medvirkende kan få supplerende betaling efterhånden som fx en filmproduktion udnyttes. På meget store markeder som fx det amerikanske er indspilningsbudgetterne meget større og man kan betale de medvirkende meget større honorarer. På små markeder er indspilningshonorarerne små – til gengæld har vi haft tradition for at få royalties af senere udnyttelser fx dvd-udgivelser.

Når betalingerne til de medvirkende for senere udnyttelser svinder ind eller simpelthen forsvinder – sådan som det er tilfældet på de digitale film- og musiktjenester - kan det ikke undgå at få konsekvenser for udbuddet og kvaliteten af den kulturproduktion, der kan frembringes, der bliver kort sagt færre og mindre professionelle danske produktioner. Dansk og europæisk kulturproduktion af høj kvalitet er vigtig for vores kulturelle identitet og -sammenhængskraft.

Og så synes vi også at det er urimeligt, at de udøvende kunstnere ikke får ordentlig betaling, når deres præstationer udnyttes på nettet, når det er sådan en god forretning for alle de andre aktører.

www.fair-internet.eu

Med venlig hilsen

Anders Laursen

Formand, DMF

Katja Holm

Formand, DSF

4 nov 16

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K
Sendt per mail til:

lln@kum.dk, ntv@kum.dk og map@kum.dk

Høringssvar vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Dansk Journalistforbund har knap 18.000 medlemmer. Næsten samtlige medlemmer skaber ophavsretligt beskyttet materiale som led i deres daglige virke. Medlemmerne skaber fotografier, tekster, grafik, film, TV og tegninger. Værkerne bliver anvendt til både journalistik og kommunikation. Dansk Journalistforbund forvalter i vidt omfang medlemmernes ophavsrettigheder. Dansk Journalistforbund har en række kollektive aftaler med medier, virksomheder og interesseorganisationer, hvor ophavsret udgør et væsentligt element. Forvaltningen af medlemmernes ophavsrettigheder sker desuden i Copydan, hvor Dansk Journalistforbund er medlem af alle foreningerne, samt i Forfatternes Forvaltningsselskab og Create Denmark.

Overordnet finder Dansk Journalistforbund det særdeles positivt, at EU-Kommissionen anser den nordiske aftalelicens-model som et brugbart værktøj, når EU vil give en særlig gruppe af brugere forbedret mulighed for at klarere mange rettigheder samlet.

Anvendelsen af værker i undervisningen

Dansk Journalistforbund anerkender, at undervisningssektoren har et særligt behov for at kunne anvende ophavsretligt beskyttede værker. Behovet kan i visse tilfælde være af en sådan karakter, at rettighederne til anvendelsen af værkerne ikke kan klareres individuelt.

Dansk Journalistforbunds medlemmer bidrager gennem Copydan, til at undervisningsinstitutionerne i meget vidt omfang har en nem og fleksibel adgang til at anvende ophavsretligt beskyttede værker – uden at skulle klarere rettighederne individuelt.

Efter Dansk Journalistforbunds opfattelse får undervisningsinstitutionerne på langt de fleste områder opfyldt deres behov for at kunne bruge ophavsretligt beskyttede værker. Behovet opfyldes uden at gøre væsentligt indgreb i den ophavsretlige beskyttelse, da rettighedshaverne gennem deres organisationer selv tiltræder aftalerne om undervisningsinstitutionernes brug.

Ønsker EU-kommissionen, at undervisningsinstitutioner i hele det øvrige EU skal have samme adgang som de danske, bør kommissionen gå frem efter dansk forbillede. Klareringen af rettigheder til brug i undervisningen bør

Dansk Journalistforbund
medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

derfor ske gennem en licensmodel fremfor en undertagelse til ophavsretten. En licensmodel er et betydeligt mindre indgreb i ophavsretten.

I de EU-lande, hvor det kollektive forvaltningssystem ikke er tilstrækkeligt udbygget, kan en licensmodel muligvis ikke blive velfungerende. I så fald kan disse lande have en mulighed for at indføre en undtagelse til ophavsretten som alternativ til en licensmodel. I det tilfælde, hvor et EU-land indfører en undtagelse til ophavsretten, bør ophavsmændene have et rimeligt vederlag for den brug, der finder sted i undervisningssektoren.

Indfører EU en generelt undtagelse til ophavsretten på dette område, vil det ødelægge et velfungerende licens-system, som både brugere og rettighedshavere er tilfredse med. Det fremgår direkte af Kommissionens egen Impact Assessment, at en ren undtagelse fra ophavsretten ikke alene vil resultere i tab af licenseringsindtægter for rettighedshaverne, men også kan have en negativ effekt på produktionen af undervisningsmateriale og på kvaliteten og mangfoldigheden heraf.

Dansk Journalistforbund vurderer, at opretholdes bestemmelsen i sin nuværende form, vil det være et meget stort og unødvendigt indgreb i ophavsmændenes rettigheder. Herudover vil det have alvorlige konsekvenser for markedet for produktion af undervisningsmaterialer. Dette er særligt problematisk for små sprogområder, fx i de nordiske lande.

Dansk Journalistforbund undrer sig desuden over, at en mere præcis definition af "illustration for teaching", som fremgår af Kommissionens egen Impact Assessment, ikke er medtaget i direktivet.

Kulturarv

Dansk Journalistforbund tilslutter sig høringssvaret fra Copydan Billeder.

Rettigheder i publikationer

Producentbeskyttelsen for pressepublikationer er hverken sammenlignelig med den beskyttelse, som producenter af film, TV og musik har, eller den beskyttelse, som TV-stationer nyder. For disse værkstyper har producenter og TV-selskaber en betydelig investering i produktions- og distributionsinfrastrukturen, fx indkøb af produktionsudstyr eller sendemaster. Værkerne, som produceres og distribueres, er desuden altid værker med flere forskellige typer ophavsretligt beskyttede indsatser, hvor ophavsmændene nærmest altid er forskellige, fx fotografer, værter og tilrettelæggere. På den måde er der en betydeligt investering i at samle og samordne disse indsatser. For pressepublikationer er der ikke den samme investering i den produktions- eller distributionsudstyr. Herudover skaber ophavsmændene typisk et individuelt ikke-sammensat værk, hvor hvert enkelt ophavsmands bidrag udgør et selvstændigt værk. Dansk Journalistforbund mener derfor, at det vil være forkert at indføre en beskyttelse af udgivere til pressepublikation med henvisning til beskyttelsen af de øvrige typer af beskyttelse.

Dansk Journalistforbund er til gengæld enig med EU-Kommissionen i, at indtjeningen ved at kuratere journalistisk indhold er alt for stor i forhold til indtjeningen for dem, som skaber eller finansierer skabelsen af indholdet.

Dansk Journalistforbund mener dog, at den af EU-Kommissionen foreslåede løsning næppe afhjælper dette misforhold. Sociale medier, nyhedsagregatorer og søgemaskiner vil kunne fortsætte næsten som hidtil. Udgivere

af pressepublikationer får ikke en bedre mulighed for at opnå aftaler med aktørerne bag disse tjenester end de – eller de øvrige rettighedshavere – har på nuværende tidspunkt.

Ulempen ved at udgivere får deres egne rettigheder til pressepublikationerne kan være, at styrkeforholdet mellem ophavsmand og udgiver forværres yderligere. På den måde får ophavsmanden betydeligt vanskeligere ved at opnå et rimeligt vederlag og bevare de rettigheder, som er nødvendige for at kunne opnå en supplerende betaling fra andre aktører, fx sociale medier, nyhedsaggregatorer og søgemaskiner. Problemerne for ophavsmænd med at opnå et rimeligt vederlag er nærmere belyst i Kommissionens egen Impact Assessment.

Dansk Journalistforbund mener, at løsningen på problemet i stedet bør være, at sociale mediers, nyhedsaggregatorers og søgemaskiners anvendelse af ophavsretligt beskyttede værker kræver aftale med rettighedshaverne, herunder både ophavsmænd og udgivere – i det omfang de har erhvervet rettigheder fra ophavsmændene. Da der er tale om adskillige antal værker, kan det være et krav, at rettighedshaverne afgiver samtykke gennem et licenssystem svarende til ordningen fra kabelretransmission.

Dansk Journalistforbund er meget bekymret for, at indførslen – af en ny rettighed til udgivere for at rette op på misforholdet i indtjeningen mellem ophavsmænd til og udgivere af pressepublikationer på den ene side og sociale medier, nyhedsaggregatorer og søgemaskiner på anden side – vil forhindre, at nye og bedre løsninger vil blive indført i en lang periode fremover. I tiden efter implementeringen af en sådan direktivbestemmelse vil EU-kommissionen afvente virkningen af de nye rettigheder, og hvordan markedet indretter sig efter det. Først herefter vil EU-Kommissionen arbejde i retning af en mere effektiv regulering. Der vil således forløbe en årrække, før en effektiv regulering vil kunne være endeligt implementeret i national lovgivning. Indtil da vil misforholdet øges yderligere, og udgiverne af pressepublikationerne vil have endnu sværere ved at sikre sig den annoncering, der er nødvendig for overlevelsen af en mangfoldig og pluralistisk presse.

Dansk Journalistforbund anbefaler derfor, at den danske regering arbejder for, at artikel 11 fjernes fra direktivet, og i stedet arbejder for, at der indføres en ophavsretlig beskyttelse – eksempelvis som den ovenfor foreslåede – som reelt og effektivt kan bremse udviklingen.

Forhandlingsordning

Dansk Journalistforbund tilslutter sig høringssvaret fra Samrådet for Ophavsret.

Ansvar for onlineplatforme med brugergenereret indhold

Dansk Journalistforbund tilslutter sig høringssvaret fra Samrådet for Ophavsret.

Rimelig vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere

Dansk Journalistforbund mener overordnet, at ophavsmænd ofte er en meget svag part i forhandlinger om overdragelsen af rettigheder og vederlaget herfor. På de områder, hvor Dansk Journalistforbund har overenskomster

– både for fastansatte, tidsbegrænsede ansatte og freelancere – er forhandlingsparterne mere jævnbyrdige. På den måde sikrer Dansk Journalistforbund også, at ophavsmændene – typisk gennem en tillidsrepræsentant – får indblik i den kommercielle udnyttelse af deres værker, og at der bliver betalt et rimeligt vederlag herfor. Det rimelige vederlag består typisk af en rimelig førstgangsbetaling sammen med et supplerende vederlag for videreudnyttelse, fx udnyttelse af tredjemand.

Dansk Journalistforbund støtter generelt forslaget, men opfordrer til en tydeligere markering af, at anvendelsen af kollektive overenskomster kan være en metode til at sikre både et rimeligt vederlag til ophavsmændene og gennemsigtighed i forhold til rettighedsrhververens indtjening.

Dansk Journalistforbund tilslutter sig i øvrigt høringssvaret fra Samrådet for Ophavsret.

Dansk Journalistforbund bidrager gerne med en uddybning af ovenstående, hvis det ønskes.

Venlig hilsen

Lars Werge
formand

Regine Theiss Quist Holm

Fra: Peter Thornvig <p@thornvig.dk>
Sendt: 1. november 2016 17:24
Til: Lasse Lau Nielsen
Cc: Nicky Valbjørn Trebbien; Marie Agerlin Lund
Emne: Høringsvar vedrørende Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Men henvisning til Kulturministeriets høringsbrev af 6. oktober 2016 vedrørende ovennævnte, tilslutter DJ:Fotograferne sig hermed det af Copydan Billeder indgivne høringsvar.

Bedste hilsen
Peter Thornvig

DJ:Fotograferne

Peter Thornvig, formand
c/o Dansk Journalistforbund
Gammelstrand 46
1202 København K
T: + 45 33 428000
M: +45 40522175
W: djfotograferne.dk

HØRINGSSVAR

Høringssvar vedr. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Det Danske Filminstitut (DFI) har modtaget høring over forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked.

Generelle bemærkninger

DFI anerkender EU-Kommissionens mål om at skabe et digitalt indre marked for digitalt indhold og digitale tjenester, samt EU-Kommissionens formål at fremme nye anvendelser af ophavsretligt beskyttede materiale på tværs af grænserne til gavn for bevarelse af kulturarven, viden, uddannelse og forskning.

DFI anerkender det potentiale, der kan være i at skabe juridisk klarhed over de ophavsretlige undtagelser og indskrænkninger for digital anvendelse af og adgang til værker og andre frembringelser på forskningsområdet og området for tekst- og datamining samt uddannelsesområdet.

Specifikke bemærkninger

DFI finder, at institutionens rolle fordrer, at DFI fortrinsvis fremsætter bemærkninger til forslag til bestemmelser, som har betydning for DFIs formål og virke i henhold til regelgrundlaget:

Artikel 4 – Anvendelse af værker og andre frembringelser i digital og grænseoverskridende undervisning

Det er helt afgørende og en forudsat kondition for DFIs bemærkninger nedenfor, at filmværker helt undtages anvendelsesområdet for direktivforslagets artikel 4, stk. 1, ved det fremsatte forslags gennemførelse i Danmark, samt at undtagelsen i artikel 4, stk. 2, ikke gøres betinget af, at der er adgang til kollektive licensaftaler, der giver adgang til anvendelsen. Der bør således være en ubetinget aftalefrihed for rettighedshaverne til filmværker for indgåelse af aftaler om anvendelse af filmværker i undervisningssammenhæng.

På det grundlag finder DFI det positivt, at EU-Kommissionen har inddraget aftalelicenssystemet i det fremsatte forslag om anvendelse af værker og andre frembringelser i digital og grænseoverskridende undervisning, men det bør være en forudsætning for undtagelsesbestemmelsens anvendelse, at der er indgået aftale med

rettighedshaverne – enten direkte eller ved aftalelicens. Aftalelicenssystemet bør dog aldrig løbe forud for den individuelle aftaleindgåelse, f.eks. forud eller sammenhængende med tilblivelsen eller udgivelsen af værket.

Adgang til digital anvendelse af værker og andre frembringelser i undervisnings- og uddannelsesmæssig sammenhæng, herunder grænseoverskridende anvendelse, er væsentlig, og der bør findes passende løsninger for de hindringer og udfordringer, som måtte stille sig i vejen for den ønskede anvendelse.

Rettighedshaverne og investorer bør sikres adgang til selv eller gennem kollektive rettighedsorganisationer at fastsætte betingelser og et rimeligt vederlag for anvendelse af deres værker og frembringelser i undervisningsmæssig sammenhæng - på lige fod med alle andre, der besidder ejendomsrettigheder til fysiske materialer, hjælpemidler og produkter, som er vigtige for opfyldelsen af uddannelsesinstitutionernes formål samt elevernes læring og vidensudvikling.

Dette sker bedst og mest velfungerende og fleksibelt i forhold til nye anvendelser og muligheder, der løbende opstår på grundlag af aftale med rettighedshavere – enten ved direkte aftaleindgåelse, f.eks. i forbindelse med skabelsen og investeringen i de pågældende værker og frembringelser eller gennem aftalelicensordninger indgået med kollektive rettighedsorganisationer.

En adgang for medlemsstaterne til at fastsætte en rimelig kompensation for den skade, som rettighedshaverne lider som følge af anvendelsen af deres værker eller frembringelser, udgør ikke tilstrækkelig sikring af det tab, som det kommercielle marked kan imødesee, såfremt forslaget gennemføres i sin nuværende form.

En rimelig vederlæggelse af rettighedshavere, herunder producenter og investorer, fastlagt aftalemæssigt på markedsvilkår er afgørende, dels af hensyn til det kommercielle marked, der eksisterer på området, og dels for bevarelse af incitamentet til skabelsen af nye værker og frembringelser og tidssvarende læremidler. Navnlig i et lille kultur- og sprogområde som Danmark kan der være stor risiko for, at der ikke vil blive skabt nye og tidssvarende læremidler og materiale, og børn og unge vil være henvist til anvendelse af udenlandske og oversatte læremidler.

Artikel 5 – Bevarelse af kulturarven

DFI finder det positivt, at EU-Kommissionens forslag indeholder støtte til kulturarvsinstitutionerne i deres indsats for at bevare kulturarven ved at skabe klarhed over kulturarvsinstitutionernes adgang til at fremstille kopier af værker og andre frembringelser, der er en permanent del af kulturarvsinstitutionernes samlinger med henblik på bevarelse, som svarer til gældende dansk ret.

Artikel 7 – Kulturarvsinstitutioners anvendelse af værker, der ikke længere forhandles

DFI stiller sig positiv overfor de tiltag i Kommissionens forslag, som har det overordnede formål at støtte kulturarvsinstitutioner i deres indsats for at bevare og formidle kulturarven, herunder forslaget om digitalisering, distribution og formidling af værker, der ikke længere forhandles. Disse tiltag og deres formål understøtter i høj grad det eksisterende samarbejde mellem filmarkiverne i Europa vedrørende digitalisering og tilgængeliggørelse af film, der ikke længere forhandles.

DFI finder det positivt, at anvendelsen af aftalelicenssystemet er det bærende i dette forslag fra Kommissionen, samt at der gives rum for, at medlemsstaterne kan fastlægge forhold vedrørende den specifikke ordning i overensstemmelse med de enkelte medlemsstaters retlige traditioner, sædvaner og forhold.

Aftalelicenssystemet er velfungerende, effektivt og ubureaukratisk ved masseklarering af rettigheder til værker og frembringelser, hvor direkte aftaleindgåelse ikke er mulig eller særdeles vanskelig. Aftalelicenssystemet sikrer samtidigt rettighedshaverne et rimeligt vederlag for anvendelsen af deres værker.

Artikel 8 – Grænseoverskridende anvendelser

Forslagets hensigtsmæssighed bør nøje overvejes. Det kan være omkostningstungt, såfremt det gøres til en forudsætning, at den aftalelicens, der indgås med rettighedshaverne, skal omfatte rettigheder til grænseoverskridende anvendelse.

Der bør fortsat være mulighed for, at kulturarvsinstitutionerne kan indgå aftalelicenser, hvor anvendelsen er begrænset til kulturarvsinstitutionernes naturlige virkeområde.

Artikel 10 – Forhandlingsordning og Artikel 16 – Tvistbilæggelsesordning

Kommissionens forslag i disse artikler er gode og brugbare.

Afsluttende bemærkninger

DFI tilslutter sig det danske positionspapir fra Kulturministeriet "Danish position on the Digital Single Market Strategy with regard to a more modern European copyright framework", hvori der lægges vægt på, at ny EU-lovgivning på det ophavsretlige område bør fokusere på de udfordringer, hvor en løsning er nødvendig for et velfungerende digitalt indre marked, og hvor udfordringerne ikke kan løses ved frivillige aftaler.

I bestræbelserne på opfyldelsen af formålene bør der søges markeds- og aftalebaserede løsninger frem for lovgivningsmæssige tiltag, hvor dette ikke er nødvendigt, eller hvor forholdene og udfordringerne bedst løses på nationalt plan.

Aftalefrihed, direkte aftaler mellem rettighedshavere, investorer og brugere er med til at sikre bedst mulige rammevilkår for en hensigtsmæssig og rimelig balance mellem alle interesser, som indgår i den værdikæde, der kreativt og økonomisk er nødvendig for at udvikle, finansiere, distribuere og formidle digitalt og kreativt indhold.

Danmark har som de øvrige nordiske lande et velfungerende system for indgåelse af aftalelicenser mellem kollektive forvaltningsorganisationer og brugere om anvendelse af værker og andre frembringelser indenfor aftalte og fastsatte anvendelsesområder. Og i de tilfælde, hvor de rettighedsmæssige forhold, f.eks. hvor der er behov for masseklarering af rettigheder til ældre værker, nødvendiggør dette, er aftalelicenssystemet en velfungerende, fleksibel og ubureaukratisk måde at masseklarere rettigheder på, som sikrer rettighedshaverne et rimeligt vederlag for brugernes anvendelse.

Respekten for og beskyttelsen af ophavsretten samt anerkendelsen af værdien heraf for rettighedshaverne og investorer er afgørende for fremme af kreativitet og innovation, når det drejer sig om sikring af fremtidig frembringelse af værker og kreativt indhold. De ophavsretlige undtagelser og indskrænkninger bør udformes, så det sikres, at der er en rimelig balance og hensigtsmæssighed mellem rettigheder og interesser hos henholdsvis ophavsmænd samt andre rettighedshavere og brugere, og udformes på en sådan måde, at rettighedshaverne sikres mulighed for at fastsætte et rimeligt vederlag for anvendelsen af deres værker og frembringelser indenfor reglernes anvendelsesområde.

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Sendt til: lln@kum.dk
CC: ntv@kum.dk og map@kum.dk

11. oktober 2016

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2016-112-0602
Sagsbehandler
Mikkel Brandenburg
Stenalt
Direkte 3319 3216

Vedrørende høring over forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Ved e-mail af 6. oktober 2016 har Kulturministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte direktivforslag.

Datatilsynet har noteret sig, at det følger af direktivforslagets artikel 20, at behandling af personoplysninger i medfør af direktivet skal udføres i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF¹ og 2002/58/EF².

Direktivforslaget giver på den baggrund umiddelbart ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen
Mikkel Brandenburg Stenalt

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation).

København den 4. november 2016

Danske teatrets Fællesorganisation takker for muligheden for at afgive høringssvar på:

Ophavsretspakke II: Høring over forslag til forordning om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af radio- og tv-selskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af radio- og tv-programmer

Ophavsretspakke II: Høring over forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv og forordning vedr. gennemførelse af Marrakesh-traktaten om syns- og læsehandicappedes adgang til litterære værker mv.

Ophavsretspakke II: Høring over Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Danske teatrets Fællesorganisation har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Kasper Wilton

Formand.

DANSKE MEDIER

Pressens Hus
Skindergade 7
DK-1159 København K

Telefon 3397 4000

info@danskemedier.dk
www.danskemedier.dk

Kulturministeriet
Att.: Fuldmægtig Lasse Lau Nielsen
Nybrogade 2
1203 København K

*Sendt pr. email til llm@kum.dk
cc ntv@kum.dk og map@kum.dk*

4. november 2016

Høringsvar vedr. forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Danske Medier har med tak modtaget det ovenfor nævnte direktivforslag i høring. Foreningen bifalder overordnet Kommissionens forslag, der på en række områder tilpasser de europæiske ophavsretsregler yderligere til den digitale virkelighed.

Danske Medier ønsker særligt at fremhæve Kommissionens forslag til en ny nærtstående rettighed for udgivere af "pressepublikationer" i direktivforslagets artikel 11, som vil få stor principiel såvel som praktisk betydning for udgiverne.

Med artikel 11 får udgiverne således en selvstændig retsbeskyttelse af pressepublikationer, hvormed den samfundsmæssige betydning af udgivernes væsentlige økonomiske investering i indholdet af disse pressepublikationer anerkendes uafhængig af bidragsydernes ophavsret. Privat medieproduktion er selvsagt afhængig af, at der kan tjenes penge på salg af indholdet. Bestemmelsen i artikel 11 vil i praksis bidrage markant til udgivernes muligheder for skabe sådanne bæredygtige forretningsmodeller for publicering af indhold på digitale platforme, idet der opnås større sikkerhed for afkast af investeringerne, når tredjemands muligheder for kommerciel udnyttelse af indholdet begrænses.

På digitale platforme anvendes mediernes – og herunder særligt nyhedsmediernes – indhold ofte til at tiltrække opmærksomhed og dermed trafik til andre tjenester. I mange tilfælde er dette ikke et problem for mediernes, som også har visse fordele af udbredelsen af indholdet. I nogle tilfælde får anvendelsen imidlertid karakter af uretmæssig udnyttelse af indholdet til skade for mediernes legitime interesser i at drive forretning. Det gælder fx ved aggregering af mediernes indhold på nyhedstjenester på nettet og visse former for medieovervågning m.v.

Danske Medier – og tidligere Danske Dagblades Forening – har gennem årene ført en række sager om forskellige former for udnyttelse af særlig dagbladenes indhold på nettet. Mest

kendte er sagerne om Newsbooster (U 2003.1063 SH) og Infopaq (U 2013.1782 H), men foreningen har også ført forbudssager om nyhedstjenesterne Århus-Portalen og Visator¹ samt om virksomheden AidOnline, der udbød et program, som kunne downloades til en brugers computer, hvorved bannerreklamer på de hjemmesider, som brugeren besøgte, blev udskiftet med andre bannerreklamer fra AidOnlines annoncører.² Danske Medier har vundet samtlige disse sager og dertil kommer en lang række andre sager om udnyttelse af mediernes indhold, som er blevet forligt.

Det er Danske Mediers klare opfattelse, at hovedparten af de nævnte sager ikke havde nået domstolene, såfremt den nu foreslåede beskyttelse af pressepublikationer i artikel 11 havde været gældende på et tidligere tidspunkt. Foreningen støtter derfor Kommissionens forslag helhjertet og ser frem til det forestående arbejde med at formulere den rette balance mellem udgiverens interesser i at beskytte indholdet og brugernes interesser i at kunne anvende dette ikke-kommercielt.

Der henvises i øvrigt til den informative hjemmeside www.publishersright.eu, herunder den her offentliggjorte "Mythbuster", som søger at aflive en række negative opfattelser af, hvad en nærtstående rettighed for udgivere af pressepublikationer vil medføre. De europæiske udgiverforeninger News Media Europe, European Magazine Media Association, European Newspaper Publishers' Association og European Publishers' Council står bag hjemmesiden.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående bemærkninger ønskes uddybet. Henvendelser herom kan rettes til undertegnede på telefon 3397 4000 eller email hrd@danskemedier.dk.

Med venlig hilsen
Danske Medier

Holger Rosendal
Chefjurist

¹ Se Retten i Århus' kendelse af 31. oktober 2001 i sag nr. FS 20-8408/2001 og Københavns Byrets kendelse af 3. april 2003 i sag nr. FS 878/2003.

² Se Københavns Byrets kendelse af 18. september 2009 i sagerne FSF3-14416/2009 og FSF3-14727/2009.

Kulturministeriet

Lasse Lau Nielsen (lln@kum.dk)

Nicky Valbjørn Trebbien (ntv@kum.dk)

Marie Agerlin Lund (map@kum.dk)

4. november 2016

OB-004-240c/cbh

Høringssvar vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Danske Forlag takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovenstående direktivforslag, som indeholder bestemmelser, som kan få betydning for fremtidige investeringer i litteratur og læremidler.

Vi har med tilfredshed noteret, at et enigt dansk Folketing i vedtagelse V37, bl.a. har udtalt, at "ny EU-lovgivning ikke må forhindre anvendelsen af det danske aftalelicenssystem". Det hedder desuden, at EU skal "fokusere på frivillige aftaleløsninger i stedet for lovgivning". Den danske regering sendte i november 2015 et positionspapir vedrørende EU-ophavsretsreformen til EU-Kommissionen, hvor Kulturministeriet på vegne af regeringen bl.a. udtrykker, at aftalelicens er en fleksibel og ubureaukratisk måde at klarere rettigheder på. Tilsvarende synspunkter fremgår af en fællesudtalelse fra september 2016 fra de nordiske ministerier med ansvar for ophavsretten.

Danske Forlags bemærkninger er centreret om bestemmelser i direktivudkastet, som vi vurderer udfordrer den enige danske politiske opbakning til frivillige aftaleløsninger.

Vi har i forhold til vurderingen af direktivforslagets bestemmelses mulige betydning for fremtidige investeringer i dansk litteratur og læremidler valgt at fokusere på vigtigheden af at

- aftalebaserede løsninger respekteres i bestemmelserne om brug af værker i undervisning
- der stilles krav om rimeligt vederlag for brug af værker i undervisning
- det bliver lovfæstet, at forlag, der har erhvervet rettigheder fra ophavsmænd, også har en ret til en andel af kompensationen ved vederlagsordninger og at
- aftalefrihed bevares i aftaleforholdet mellem forlag og forfattere

Øvrige samt uddybende bemærkninger

1. ad. artikel 4

Anvendelsen af værker og andre frembringelser i digital og grænseoverskridende undervisning

Licensmuligheder skal have forrang fremfor undtagelsen

Den obligatoriske undtagelse fra ophavsretten i direktivforslagets artikel 4, stk. 1 vedrørende brug af beskyttede værker i undervisningen er problematisk, fordi den reelt risikerer at underminere aftalelicensmodellen. I stedet bør området som hidtil reguleres af frivillige og fleksible aftaler, herunder aftalelicens. Det fremgår direkte af Kommissionens egen Impact Assessment¹, at en undtagelse fra ophavsretten ikke alene vil resultere i tab af licenseringsindtægter for rettighedshaverne, men også kan have en negativ effekt på produktionen af undervisningsmaterialer og på kvaliteten og mangfoldigheden heraf.

Derfor skal det være obligatorisk at give licensmulighed forrang for ophavsretsundtagelsen. Dvs. at "kan fastsætte" i art. 4, stk. 2 ændres til "skal fastsætte". Det bør i den forbindelse præciseres, at licenseringsmuligheden har forrang, selv om der i den kollektive forvaltningsorganisations licenseringsbetingelser er visse begrænsninger, såsom at kun en del af et litterært værk må kopieres.

Samtidig bør det præciseres, at forrangen for licenser bør omfatte alle typer værker, ikke kun "materialer der primært er beregnet til uddannelsesmarkedet", således som det står anført i betragtning nr. 17 i direktivforslaget. En stor del af de litterære værker, som kopieres som led i undervisningen, er ikke specielt fremstillet til undervisningsbrug, men er almene bogudgivelser.

Omfanget af undtagelsen skal præciseres

Omfanget af undtagelsen i artikel 4, stk. 1 er uklart og uforholdsmæssigt bredt defineret og skaber dermed retsusikkerhed både for brugere og rettighedshavere samt risiko for konflikt med internationale traktater. Det fremgår af stk. 1, at undtagelsen omfatter "undervisningsbrug", og i betragtning 16, at enhver form for aktivitet som "understøtter, beriger eller supplerer undervisningen" er omfattet. Det er f.eks. usikkert, i hvilket omfang det kan omfatte hele værker. Vi anbefaler derfor, at formuleringen i betragtning 16 slettes, og at det i art. 4, stk. 1 i stedet præciseres, at undtagelsen er begrænset til "begrænsede uddrag af skriftlige værker, trykte og digitale".

Vi vurderer, at den nuværende ordlyd går ud over begrænsningsreglen, som er fastsat i Bernerkonventionens art. 10 (2), hvor undtagelsen er begrænset til "*illustration ved undervisning, forudsat at benyttelsen sker i overensstemmelse med god skik*". Den generelle brede henvisning til "undervisningsbrug" i artikel 4, stk. 1 sammenholdt med betragtningerne i nr. 16 vil tillige stride mod tretrinseten, jfr. Infosoc-direktivets art. 5(5).

¹ SWD (2016) 301 af 14. september 2016.

Det bør præciseres, at undtagelsen ikke giver undervisningsinstitutioner hjemmel til at digitalisere bøger og andet beskyttet materiale, som forefindes i analog form (fx en papirbog).

Krav om lovligt forlæg

Det bør præciseres, at kopiering og distribution på grundlag af et ulovligt forlæg ikke skal være muligt efter forslaget til art. 4.

Rimeligt vederlag

Hvis bestemmelsen opretholdes, skal det i alle medlemsstater være obligatorisk, at rettighedshaverne skal have et rimeligt vederlag for udnyttelsen. Dvs. at "kan fastsætte" i stk. 4 ændres til "skal fastsætte". Uden vederlæggelse for brug af beskyttet materiale i undervisningen vil mange danske ophavsmænd, udøvende kunstnere, producenter og forlag miste betydelige indtægter, hvilket vil gøre det vanskeligere at skabe nyt, originalt dansk kvalitetsindhold til bl.a. undervisningsinstitutionerne.

Manglende vederlag vil være i strid med Bernerkonventionens art. 10 (2)s krav om, at en forudsætning for at benytte undtagelsen er, at det sker "*i overensstemmelse med god skik.*" God skik indebærer vederlag.

Kopispærringer m.m.

Art. 6 bør ændres, således at brugerne ikke skal have ret til at få adgang til digitalt materiale uden hensyn til kopispærringer og andre tekniske beskyttelsesordninger (jf. art. 6(4) i Infosoc-direktivet).² Direktivforslaget har udeladt henvisning til 4. afsnit i Infosoc-direktivets art. 6 (4), som bl.a. beskytter tekniske foranstaltninger, som rettighedshaverne anvender til gennemførelse af frivillige aftaler. Det betyder f.eks., at forlagene kan blive pålagt at give uddannelsesinstitutioner adgang til undervisningsportaler, som sælges i abonnement til skolerne, uanset at uddannelsesinstitutionen ikke har tegnet abonnement. Kommissionens forslag risikerer at underminere fortsat udvikling af nye innovative digitale læremidler.

I art. 6 bør der derfor også henvises til 4. afsnit i art. 6(4) i Infosoc-direktivet.

2. ad artikel 12

Krav om rimelig kompensation

Det fremsatte forslag er vigtigt, fordi det præciserer, at forlag, der har erhvervet rettigheder fra ophavsmænd, også har en ret til en andel af kompensationen ved vederlagsordninger.

Som det også fremgår i betragtningernes pkt. 36 opererer forlag på basis af kontraktlig overførsel af rettigheder fra forfatterne. Når værket bliver udnyttet under en undtagelse eller begrænsning,

² Direktiv 2001/29.

bliver ikke kun forfatterens, men også forlagets indtægter påvirket. Den foreslåede bestemmelse anerkender denne virkelighed.

Vi anbefaler, at bestemmelsen suppleres af en bestemmelse, som udtrykkeligt anerkender, at forlagene bliver rettighedshavere som følge af det kontraktuelle forhold med forfatteren, og at det derfor tilføjes, at "Forlag er rettighedshavere i kraft af forfatterens overdragelse af rettigheder".

Vi anbefaler endvidere, at det præciseres, at retten til rimelig kompensation ikke kun dækker i de tilfælde, hvor udnyttelse har fundet sted i henhold til en *undtagelse* eller en *indskrænkning* men også i de tilfælde, hvor udnyttelsen har fundet sted iht. kollektiv forvaltning.

3. ad artikel 15

Aftalejusteringsordning

Direktivforslagets artikel 15 indeholder bestemmelser om, at medlemsstaterne skal sikre, at ophavsmænd og udøvende kunstnere har ret til at anmode om yderligere passende vederlag, hvis det oprindeligt aftalte vederlag er uforholdsmæssigt lavt sammenlignet med de efterfølgende relevante indtægter og fordele som følge af udnyttelsen af værkerne.

Impact Assessment skriver på side 174 med henvisning til Infosoc-direktivet, at "If authors or performers are to continue their creative and artistic work, they have to receive an appropriate reward for the use of their work." Den bedste måde at sikre kreative værker på er ved at opretholde en solid ophavsretlig beskyttelse.

I forlagsbranchen er de fleste kontrakter baseret på en forskudsbetaling samt en royaltymodel, som betyder, at et stigende salg vil være afspejlet i forfatterens indtægter. Der udkommer hvert år i tusindvis af nye bøger, og følgelig kan de færreste bogudgivelser have stor succes, så generelt er indtægterne begrænsede, men dog fair. I nogle tilfælde vil vederlaget være en engangsydelse. Her bærer forlaget hele risikoen for bogens salg, og der skal f.eks. ikke ske tilbagebetaling, hvis det viser sig, at bogen ikke sælger. Det samme gælder et forskudshonorar, som udbetales ved udgivelsen, og som er den mest udtalte honorarmodel i sammenhæng med royaltymbetaling afhængig af salget.

Den "imbalance", som er nævnt i The Impact Assessment^[2], kan hurtigt skifte til fordel for forfatterne, når bogen udvikler sig til en bestseller. Ved at åbne op for en ret til genforhandling vil der i markedet opstå en risiko for, at disse forfattere forlader forlaget og engagerer sig i virksomheder, som alene er interesserede i at udnytte etablerede bestsellere (som f.eks. Amazon). Forslaget

^[2] P. 175: "there is a natural imbalance in bargaining power in the contractual relationships, favouring the counterparty of the creator, partly due to the existing information asymmetry."

mangler forståelse for, at mindre succesrige udgivelser i bogbranchen finansieres af dem med succes.

Den foreslåede bestemmelse er problematisk, fordi den strider mod grundlæggende principper om aftalefrihed. I forbindelse med en reform af bestemmelserne i den danske ophavsretslov i 2007 skrev Kulturministeriet i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at *"aftalefriheden bør være det bærende princip også for overdragelser på ophavsrettens område. Kun såfremt særlige grunde taler herfor, bør der indføres nye bestemmelser, der regulerer rettighedsovergangen"*. Der gælder allerede i dag særlige regler i ophavsretsloven til beskyttelse af ophavsmanden. Dertil kommer de særlige aftaleretlige beskyttelsesregler, og ikke mindst den særlige generalklausul i aftalelovens § 36, der giver mulighed for at tilsidesætte urimelige kontrakter.

Uklare og upræcise formuleringer om "passende vederlag", "uforholdsmæssigt lavt vederlag" og "relevante indtægter og fordele" vil både blandt forfattere og forlag skabe retsikkerhed og uforudsigelighed om parternes retsstilling samt risikere at føre til et miljø med omkostningstunge tvister.

Vi opfordrer derfor til, at bestemmelsen udgår af direktivforslaget.

ad. artikel 13

Visse anvendelser af beskyttet indhold via onlinetjenester

Danske Forlag er medlem af RettighedsAlliancen og henviser til de synspunkter ift. art. 13, som er fremkommet i RettighedsAlliancens høringssvar.

Danske Forlag står naturligvis til disposition for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Christine Bødtcher-Hansen
direktør

Dansk Industri

4. november 2016
SCP

Kulturministeriet
Att.: Marie Agerlin Lund
map@kum.dk
Nybrogade
1203 København K

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Hermed hørings svar fra DI.

Grundlæggende støtter DI EU's vision om det digitale indre marked.

DI støtter derfor også fælles EU-regler for at beskytte de kreative branchers ophavsret-tigheder i en digital tidsalder. For DI er det afgørende, at disse regler skal virke som gode rammevilkår for, at virksomheder på tværs af værdikæder selv kan aftale sig frem til an-vendelse af eksempelvis nyheder, film og musik.

Samtidigt er det dog vigtigt, at de europæiske copyright regler ikke udformes på en måde, så de bliver en barriere for at udvikle nye innovative digitale tjenester.

DI bakker op om de tre hovedformål i EU-Kommissionens samlede copyright strategi:

1. Bedre valg og adgang til online-indhold og på tværs af landegrænser
2. Lempeligere regler for uddannelse, forskning, kulturarv samt handicappede borgere
3. En mere retfærdig og bæredygtig online markedsplads for rettighedshavere og pressen

DI har konkrete kommentarer for følgende artikler i direktivforslaget om ophavsret på det digitale indre marked:

- *Artikel 3 Tekst- og datamining*
- *Artikel 11 Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på digital anvendelse*
- *Artikel 13 Leverandører af informationssamfundstjenesters anvendelse af beskyttet indhold ved at lagre og give adgang til store mængder af værker og andre frembringelser, som uploades af deres brugere*

Artikel 3 Tekst- og datamining

DI støtter, at Tekst- og datamining (TDM) undtages for reglerne for ophavsret inden for uddannelse, ikke-kommerciel forskning og kulturarv.

Men DI mener endvidere, at reglerne bør undtages TDM til kommercielle videnskabelige formål. Ellers vil det svække europæiske virksomheders forsknings- og innovationskraft. Hvis TDM til videnskabelige formål ikke undtages fra reglerne risikeres det, at virksomheder, der opererer i USA, Asien mv., opnår en konkurrencefordel.

Artikel 11 Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på digital anvendelse

DI støtter tiltag, som bidrager til øget gennemsigtighed omkring betalingsaftaler samt øget kontrol på digitale tjenester og platforme for at identificere ophavsretsbrud.

Derimod finder DI det problematisk, at Europa-Kommissionen foreslår en slags "link-skat".

DI støtter ikke, at udgivere af pressepublikationer bliver tildelt en ny ophavsret, der gør det muligt at kræve betaling for, at onlinetjenester anvender "snippets", når tjenester linker til nyhedsudgiveres websites.

Internettet bygger på links og deling af information, og uden snippets er disse links intetsigende og derfor nytteløse. At opkræve betaling for snippets kan skade de bærende dynamikker for et frit internet og den grundlæggende informationstilgængelighed, som internettet og links tilbyder.

Artikel 13 Leverandører af informationssamfundstjenesters anvendelse af beskyttet indhold ved at lagre og give adgang til store mængder af værker og andre frembringelser, som uploades af deres brugere

DI støtter som udgangspunkt tiltag, som skal forhindre, at indhold, der krænker ophavsretten, bliver uploadet til internettet. Derfor støtter DI også, at der kan stilles krav om indholdsgenkendelsesteknologier for at beskytte ophavsretligt indhold.

Men disse krav skal være proportionale med de enkelte platformes omfang og udbredelse samt balanceres i forhold til de omkostninger, der forbundet med at udvikle og anvende disse genkendelsesteknologier. Det skal undgås, at disse krav vil blive uoverstigelige adgangsbarrierer for iværksættere og nye platforme og dermed svække konkurrencen og den digitale innovationskraft i Europa.

DI deler kommissionens ønske om at styrke rettighedshaveres forhandlingsposition og aflønning i forhold til visning af værker på online platforme. DI støtter derfor også, at der skal være større gennemsigtighed omkring data og aflønningsforhold for kunstnere og komponister i forhold til visning af deres værker på de forskellige tjenester og platforme.

Vi står naturligvis til rådighed for at uddybe ovenstående.

De bedste hilsener

Søren Cajus
Chefkonsulent
DI Digital
Tlf.: 28511969 / mail: scp@di.dk

Regine Theiss Quist Holm

Fra: dff-Bent Nygaard <bnl@dff-photo.dk>
Sendt: 24. oktober 2016 15:59
Til: Lasse Lau Nielsen
Cc: Nicky Valbjørn Trebbien; Marie Agerlin Lund
Emne: Høringsvar vedrørende Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Men henvisning til Kulturministeriets høringsbrev af 6. oktober 2016 vedrørende ovennævnte, tilslutter dff / Dansk Fotografisk Forening sig hermed det af Copydan Billeder indgivne høringsvar.

Med venlig hilsen,
dff / Dansk Fotografisk Forening

Bent Nygaard Larsen
Foreningschef / CEO

Sekretariat:
Bodøparken 35
5400 Bogense
T: 3379 8810

Kulturministeriet

Sendt pr. e-mail til
Lasse Lau Nilesen, lln@kum.dk og
Nicky Valbjørn Trebbien, ntv@kum.dk

Christianshavn 4. november 2016

Ophavsretspakke II – Dansk Forfatterforenings høringssvar vedrørende Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

Dansk Forfatterforening takker for lejligheden til at afgive høringssvar til Kulturministeriet til udkastet til direktiv om ophavsret på det digitale indre marked, COM(2016) 593 final.

Overordnet set finder Dansk Forfatterforening det positivt, at de af EU-Kommissionen foreslåede tiltag til harmonisering af ophavsretten i EU's medlemsstater tager udgangspunkt i, at ophavsretten er af stor værdi for såvel den Europæiske Union som for borgerne i alle medlemsstaterne, såvel økonomisk som kulturelt set, og at ophavsretten således er en af de grundlæggende rettigheder, herunder med det harmoniserede indhold der fremgår af infosoc direktivet (2001/29/EF) m.fl.

Vi mener dog principielt set, at det bør være det generelle udgangspunkt, at de forøgede ønsker og behov for at kunne tilgængeliggøre og sprede værker - hvor som helst og når som helst - der følger af digitaliseringen, bør være aftalebaserede mellem rettighedshavere og brugere. Som udgangspunkt ad frivillighedens vej, og i de tilfælde, hvor det ikke er realistisk at foretage individuel aftaleklarering, ved brug af den nordiske aftalelicensmodel, idet den er særligt velegnet til at håndtere de nye muligheder for bl.a. massedigitalisering.

Vi støtter således den danske regerings og Kulturministeriets fortsatte arbejde for at udbrede anvendelsen af aftalelicensen, og noterer i den forbindelse med tilfredshed, at EU-Kommissionen har taget modellen i anvendelse i forslaget til artikel 7 i direktivet.

Her følger vores bemærkninger til bestemte artikler i forslaget:

Artikel 4 – Anvendelse af værker i forbindelse med digital og grænseoverskridende undervisning.

Korrektioner i den danske oversættelse

Indledningsvist bemærker vi, at der er en oversættelsesfejl i den danske version af forslaget i stk. 3, idet det i den danske oversættelse er blevet til, at brugen kun må finde sted i den medlemsstat, hvor uddannelsesinstitutionen er etableret – hvilket er det modsatte af hensigten med den anvendte "legal fiction" til modifikation af modtagerlandsprincippet i bestemmelsen, jf. den engelske version "shall be deemed to occur".

Dernæst mener vi grundlæggende at bestemmelsens grundelement "the sole purpose of **illustration for teaching**" i den danske oversættelse har fået et langt bredere anvendelsesområde end tilsigtet, idet der anvendes begrebet "undervisningsbrug". I infosoc direktivets artikel 5, stk. 3, litra a, er "illustration for teaching" i den officielle danske version oversat til "anskuelliggørelse i forbindelse med undervisning", og i Bernerkonventionens art. 10(2) anvendes i den danske oversættelse begrebet "illustration ved undervisningsbrug".

Således som bestemmelsen er formuleret i den nuværende danske oversættelse af direktivforslaget, kan det se ud, som om enhver form for undervisningsbrug af værker er tilladt i digital form, hvilket kan virke undergravende for det kommercielle marked for læremidler, som det danske undervisningssystem er baseret på.

Vi mener, det er mest retvisende og hensigtsmæssigt at anvende betegnelsen brugt i den officielle danske version af infosoc-direktivet.

Upræcist omfang af "digital anvendelse"

Vi mener i øvrigt, at formuleringen af bestemmelsen i stk. 1 er meget vidtrækkende og upræcis i forhold til, hvilke handlinger uddannelsesinstitutionen må foretage som "digital anvendelse".

Det kan således give anledning til uklarhed om, hvorvidt en uddannelsesinstitution må fremstille digitale eksemplarer af ikke-digitale værker i deres helhed med henvisning til, at værkerne i deres helhed ikke er tilgængelige, ligesom det kan lede til uvished om, hvorvidt uddannelsesinstitutionen ved den digitale anvendelse må ændre på værket i forhold til det oprindelige forlæg, eller om hvorvidt den digitale anvendelse kan ske på baggrund af et ulovligt forlæg (f.eks. et ulovligt fremstillet eksemplar).

Som udgangspunkt mener vi, at "digital anvendelse" i artikel 4, stk. 1 bør udbygges til at henvise specifikt til, hvilke ophavsretlige rettighedsbegreber den omfatter, desuden, eller subsidært, bør betragtningerne (pt. nr. 16) udbygges så det tydeligere fremgår, at den omfattede brug er af begrænset omfang under henvisning til, at der er tale om anvendelse af en til undervisningsaktiviteterne supplerende karakter. Det bør endvidere præciseres i betragtningerne, at den digitale anvendelse kun er lovlig, såfremt den sker på baggrund af et lovligt forlæg.

Upræcis rækkevidde af "ikkekommercielle formål" og "uddannelsesinstitutioner"

Undervisningsbrug betragtes ofte i udgangspunktet som et anerkendelsesværdigt almennyttigt formål for såvel borgeren som samfundet. En given undervisningsaktivitet kan dermed forudsætningsvist betragtes som et ikkekommercielt formål enten i forhold til undervisningens formål, afsenderen og eller modtageren af undervisningen, hvilket understøttes af den til bestemmelsen hørende betragtning 15.

Alene med udgangspunkt i begreberne "undervisningsbrug" og "uddannelsesaktiviteter" i dansk sprogbrug i dag, så finder undervisning og uddannelse sted på alle trin i livet, uddannelsesniveaue, arbejdsmarkedet og til almindelig dannelse og fritidsbrug. Nogle umiddelbare eksempler på uklarheden i formuleringen er følgende:

- Anvendelsen i forhold til grund- og gymnasieskoler, der drives med kommercielt sigte.
- Anvendelsen i forhold til virksomheder, der udbyder kurser til obligatorisk efteruddannelse af f.eks. advokater.
- Anvendelsen i forhold til erhvervsvirksomheders interne undervisning af egne medarbejdere.
- Anvendelsen i forhold til f.eks. folkeuniversiteter og højskoler.

Umiddelbart mener vi, at der mangler en definition af, hvad en "uddannelsesinstitution" er tilsvarende definitionerne af "forskningsinstitution" og "kulturarvsinstitution" i artikel 2. Som led i definitionen bør "ikkekommercielt" formål udbygges.

Fastholdelse af de nuværende velfungerende aftalelicenser i bl.a. Copydan Tekst og Node

Grundlæggende finder vi, at en obligatorisk undtagelse fra ophavsretten vedrørende brug af beskyttede værker i undervisningen er problematisk, fordi den kan risikere at underminere de yderst velfungerende aftalelicenser på området i Danmark, samt have en negativ effekt på den udvikling af nye læremidler, der i Danmark i primært omfang finder sted hos producenterne af læremidler.

Den danske regerings store satsning på digitalisering af grundskolen og forlagsvirksomheders udvikling af fødte digitale læremidler, der proaktivt anvender de digitale funktionaliteter i det faglige indhold, forudsætter tilstedeværelsen af et kommercielt bæredygtigt marked for læremidler. Det er i meget vid udstrækning dette marked, der bærer finansierings- og investeringsbyrden i forhold til udviklingen af nye digitale læremidler, men det er også dette marked, der sikrer alsidigheden i udbuddet af sådanne læremidler. Alsidige læremidler, udviklet decentralt af et frit kommercielt marked i samspil med uddannelsesinstitutionerne, er en væsentlig kulturel og demokratisk forudsætning for den danske uddannelsestradition.

Vi mener at det skal være obligatorisk at give licensmulighed forrang frem for ophavsretsundtagelsen, dvs. at "kan bestemme" i stk. 2 ændres til "skal bestemme". Det bør præciseres enten i bestemmelsen eller i de tilhørende betragtninger, at licensieringsmuligheden både omfatter kontraktuelle licenser og ordninger i form af aftalelicenser.

Det bør yderligere præciseres i de tilhørende betragtninger, at licensieringsmuligheden har forrang, selv om der i den kollektive forvaltningsorganisations licensieringsbetingelser er visse begrænsninger, såsom at kun dele af et litterært værk må kopieres.

Opretholdes bestemmelsen, bør det endvidere i alle medlemsstater være obligatorisk, at rettighedshaverne skal have et rimeligt vederlag for udnyttelsen, jf. i øvrigt som forudsat med indførelsen af artikel 12.

Artikel 7 – Kulturarvsinstitutioners anvendelse af værker, der ikke længere forhandles

Vi er meget tilfredse med at aftalelicensen bringes i anvendelse til at regulere brugen af out-of-commerce værker i kulturarvsinstitutioner via kollektive forvaltningsselskaber.

Artikel 13 – Anvendelse af beskyttet indhold via onlinetjenester

EU-kommissionens forslag i artikel 13 ser Dansk Forfatterforening som et godt skridt på vejen til at få leverandører af informationssamfundstjenester såsom YouTube til at tage aktivt ansvar for de tjenester, som de stiller til rådighed, og som ikke ville have nogen værdi og dermed heller ikke kunne eksistere uden ophavsretligt beskyttet indhold.

Vi vil dog opfordre til, at der arbejdes videre frem mod en retstilstand, hvor markedsaktører i det digitale indre marked kan stilles til ansvar for det, som de tjener penge på.

Den nuværende retstilstand mener vi er konkurrenceforvridende for producenter og udgivere af ophavsretligt beskyttet indhold.

Bestemmelser vedrørende kontraktforholdet mellem ophavsmændene og udgiverne – artikel 12 samt artiklerne 14, 15 og 16.

Indledningsvist hilser vi EU-kommissionens ønske om at styrke rettighedshavernes retssikkerhed og styrkede økonomiske rettigheder i de nævnte bestemmelser velkommen.

Bestemmelserne i kapitel 3 er et rigtig godt skridt på vejen til at beskytte ophavsmænd, der som regel har et højere ønske om at få deres værker bragt ud til brugerne end om at sikre deres adgang til en betaling, som de kan basere et indtægtsgrundlag som selvstændig erhvervsdrivende på¹. Dansk Forfatterforening er en brancheorganisation for selvstændige illustratører, forfattere og oversættere, og vi kender til dette dilemma fra vores daglige kontakt med medlemmerne.

Samtidig anerkender vi betydningen af udgiverens investeringer i skabelsen og udgivelsen af litterære værker som en væsentlig forudsætning for det danske bogmarkeds fortsatte eksistens. For så vidt angår den type ordninger, som artikel 12 har til hensigt at understøtte anvendelsen af, har vi i Danmark tradition for, at forfattersiden og udgiversiden via de kollektive forvaltningsorganisationer med aftalelicenser i fællesskab har klareret brug af udgivne værker mod kompensation til rettighedshaverne til fordeling mellem ophavsmanden og forlæggeren.

Det er vores grundlæggende opfattelse, at hvis de foreslåede bestemmelser skal fungere efter de gode hensigter, så skal det sikres, at bestemmelserne giver grundlag for, at grundlæggende begreber og vilkår for udnyttelsen af rettighederne, kan afklares ved drøftelser og overenskomster mellem rettighedshavernes organisationer, hvilket også indgår i betragtningerne til direktivet.

Behov for at kunne aftale standardvilkår

Siden liberaliseringen af bogmarkedet har det ikke været muligt at indgå branchedækkende standard- eller normalkontrakter mellem forfatterforeningerne og forlæggerforeningen, da det anses for at være i strid med konkurrencereglerne.

Eftersom digitaliseringen af bogmarkedet er påbegyndt efter liberaliseringen, så mangler der i dag grundlæggende konsensus om centrale begreber for digital bogudgivelse, f.eks. hvad en e-bog er i forhold til andre digitale udnyttelsesformer, og om der sker salg af et eksemplar eller en anden juridisk handling, når grundlaget er streaming. Det er en retsusikkerhed, der virker hæmmende på udviklingen af markedet, som gør at forlæggerne hver især bruger ressourcer på at foretage de samme grundlæggende definitioner i stedet for at bruge kræfterne på at udvikle bedre produkter og forretningsmodeller til gavn for forbrugerne.

For illustratørerne, oversætterne og forfatterne betyder det, at den konkrete ophavsmand i hvert enkeltstående aftaleforhold skal afklare, præcist hvilke rettigheder og udnyttelsesmetoder den pågældende forlægger ønsker at få overdraget. Og i denne individuelle forhandlingssituation er magtbalancen så meget forskudt i udgiverens favør, at der i stigende grad er tale om de facto dikterede aftaleforhold, hvor den enkelte forfatter, oversætter eller illustratør – i fravær af vejledende takster, standardaftaler eller juridisk

¹ Denne grundlæggende præmis fremgår af rapporten fra 2014 fra Europa-Parlamentets Directorate General for Internal Policies, Policy Department C: "Contractual arrangements applicable to creators: Law and practice of selected member states" skrevet af Séverine Dusollier, CRIDS (University of Namur), Caroline Ker, CRIDS (University of Namur) Maria Iglesias, KEA – European Affairs Yolanda Smits, KEA – European Affairs. Se bl.a. s. 8, Executive Summary, første afsnit.

anvendelige grundpræmisser – rutinemæssigt fratages rettigheder, der er uløselig forbundet med fri forfattervirksomhed, og dermed mister reel adgang til en andel af sit værks indtjening over tid. Et eksempel er illustratører og oversættere, der tvinges til at afgive alle rettigheder til alle kendte og ukendte udnyttelsesformer uden tidsbegrænsning.

Vi mener, de 4 foreslåede bestemmelser hænger sammen og forudsætter et fælles forum for drøftelser af grundlæggende rammer og vilkår i de enkelte ophavsretlige sektorer, herunder bogmarkedet.

Ydermere bemærker vi, at bestemmelserne efter deres ordlyd handler om udnyttelser og anvendelser af værkerne, og således ikke skelner mellem digitale og ikke-digitale anvendelser og udnyttelser. Dette mener vi er korrekt og vigtigt, idet der fortsat vil være grundlag også for ikke-digitale udnyttelser, og den beskyttelse, som de foreslåede regler giver, ikke vil leve op til hensigten, hvis den ikke også dækker ikke-digitale udnyttelser.

For en god ordens skyld mener vi dog, det bør synliggøres i direktivteksten, at bestemmelserne i direktivforslagets kapitel 3 omfatter alle former for udnyttelser af værker og andre frembringelser i det indre marked, dvs. ikke blot dem, der rummes af begrebet "digital".

Artikel 12 – Udgiveres grundlag for rimelig kompensation

Bestemmelsen har til hensigt at lette bevisbyrden for udgiveren for at kunne dokumentere en adkomst til en rimelig kompensation for en udnyttelse i henhold til en undtagelse eller indskrænkning. Det er således ikke i sig selv harmonisering af retsgrundlaget for udgiveres adkomst til sådan en kompensation, jf. den tilhørende betragtning 35.

Indledningsvist mener vi derfor, at bestemmelsens overskrift i den danske oversættelse er misvisende. I stedet for "Krav om rimelig kompensation" bør der stå "Grundlag for rimelig kompensation" for på rette vis at afspejle bestemmelsens indhold.

Som fremhævet ovenfor i det generelle afsnit mener vi umiddelbart, at bestemmelsen understøtter de nuværende velfungerende og aftalemæssigt tilvejebragte ordninger i Danmark.

Vi er dog bekymrede for, at bevisformodningsreglen baseres på en antagelse om, at aftaleforholdet mellem udgiver og ophavsmanden altid er således, at ophavsmanden overdrager rettigheder til udgiverens investering i udnyttelsen, idet udgiveren således bærer den fulde økonomiske risiko ved udgivelsen mod at betale et vederlag til ophavsmanden.

Grundet liberaliseringen af bogmarkedet og fraværet af gældende standardvilkår er der simpelthen ikke længere nogen forudbestemt entydighed i forhold til hverken omfanget af rettighedsoverdragelsen til udgiveren eller omfanget af udgiverens forpligtelser over for ophavsmanden dvs. investeringen i værket.

Begrebet "udgiver" rummer i dagens danske bogmarked 3 typer udgivelsesvirksomheder:

- Det traditionelle forlag, hvor forlaget udvælger forfatteren til udgivelse på forlaget (kuraterer) og betaler forfatteren vederlag for at erhverve rettighederne.
- Selvudgiveren, hvor forfatteren selv udnytter sine rettigheder og udgiver værket på eget forlag og bærer den fulde investering og økonomiske risiko derved.
- Medudgiver-virksomheder, hvor forfatteren udover at bidrage med sine rettigheder til værket bidrager økonomisk til udgivelsen, hvilket kan variere fra en betaling af et

- fastsat tilskud til "udgivelsesomkostningerne", til at forfatteren skal betale specifikt og efter regning (og risiko) for ydelser, som ellers traditionelt regnes for en del af forlagets investering, f.eks. ekstern korrektur/redaktion af værket.

Medudgivelse forrykker således grundlæggende investeringsforholdet mellem ophavsmand og udgiver, og det indebærer en væsentlig risiko for, at forlaget i højere grad tjener sine penge ved at sælge ydelser til forfatteren end ved at investere i udgivelsen for at tjene penge ved salg af denne.

I forhold til artikel 12 mener vi, at det bør fremgå af de tilhørende betragtninger, at kollektive overenskomster kan anvendes til at fastlægge, hvornår en udgiver bærer en juridiske og økonomiske risiko ved udgivelsesprocessen, der kan danne grundlag for, at udgiveren har krav på kompensation for en mistet indtægt derfra.

Artikel 14 – Gennemsigtighedsforpligtelse

Dansk Forfatterforening finder det meget positivt, at den væsentlige beskyttelsesordning, vi i Danmark har med ophavsretslovens § 57, nu udbredes på fællesskabsniveau.

I forhold til den foreslåede artikel 14 yder ophavsretslovens § 57 yderligere beskyttelse af ophavsmanden, idet det heraf fremgår, at afregning kan kræves mindst 1 gang om året, og at ophavsmanden kan anmode en revisor om at attestere, hvorvidt afregningen er korrekt i forhold til udgiverens regnskaber med dokumentation.

Vi udtrykker bekymring for medlemsstaternes adgang til at justere forpligtelsen i stk. 1 i tilfælde af at "den administrative byrde som følge af den forpligtelse er uforholdsmæssigt stor i forhold til indtægterne fra udnyttelsen af værket eller fremførelsen" i bestemmelsens stk. 2. Forslaget bekræfter i sig selv det faktum, at der finder enormt mange udnyttelser sted, hvor indtægterne er minimale, dvs. ikke kommercielt bæredygtige for hverken udgiveren eller – langt mindre – ophavsmanden.

Hvis denne bestemmelse opretholdes er det vigtigt, at retten til gennemsigtigheden bevares under alle omstændigheder, f.eks. ved at ophavsmanden eller den udøvende kunstner får ret til at kræve indsigt i de hos erhververne af rettigheder beroende oplysninger om udnyttelsen i form af revisorattestation som i ophavsretslovens § 57, stk. 2.

Det vil være hensigtsmæssigt, at medlemsstaternes adgang til at justere forpligtelsen blev gjort afhængig af bevarelsen af en sådan grundlæggende ret til indsigt i de oplysninger, som erhververne af rettigheder har. Uden denne sikring er det også vanskeligt at opretholde den beskyttelse, som artikel 15 skal give.

Efter vores umiddelbare opfattelse kan § 57 rummes inden for artikel 14's gennemsigtighedsforpligtelse, og vi indstiller til, at Kulturministeriet i det fortsatte arbejde med udkastet til direktivet har dette for øje.

Artikel 15 – Aftalejusteringsordning

Dansk Forfatterforening finder det meget positivt, at EU har fulgt op på de forhold, der er blevet afdækket i adskillige rapporter (jf. fodnote 1) om ophavsmændenes dårlige forhandlingsposition og ringere adgang til indsigt i de kommercielle muligheder for udnyttelse af værkerne.

Den i artikel 15 foreslåede bestemmelse vil bidrage til en markant forbedring af ophavsmændenes og de udøvende kunstners forhandlingsposition og adgang til rimelige vederlag for deres skabende indsats, også i forhold til gældende dansk ret.

Vi bemærker dog, at bestemmelsens formål er at sikre mod urimeligt lave vederlag i forhold til den udnyttelse, der faktisk finder sted. Bestemmelsen sikrer således ikke imod en udgiver, der måtte vælge slet ikke at udgive et værk, som vedkommende har erhvervet rettigheder til at udgive mod at betale ophavsmanden via en andel af indtægterne. Situationen kaldes populært "den døde hånd", og det var navnlig kendt i musikbranchen, at kontrakter blev indgået for, at udgiverne kunne vælge, hvilken af flere mulige artister, man ville satse på, på bekostning af andre. Denne situation er i dansk ret afdækket ved indførelsen af ophavsretslovens § 54, hvorefter ophavsmanden kan få uudnyttede rettigheder tilbage fra erhververen.

Ophavsretslovens § 54 og artikel 14 vil således komplementere hinanden.

Det fremgår af betragtning 42, at vurderingen bør tage hensyn til særlige karakteristika og praksisser i de forskellige indholdssektorer.

I det liberaliserede bogmarked er det i den nugældende situation, jf. konkurrencelovgivningen, vanskeligt at se, hvordan sådanne karakteristika og praksisser skal kunne bringes til anvendelse, hvis der ikke må finde erfaringsudveksling sted herom i branchen. Det synes, at være en implicit forudsætning for Artikel 15, at de relevante brancheorganisationer naturligvis må operere med meningsfulde standarder for rimelige vederlag. Denne forudsætning er formentlig forblevet implicit, fordi det er i mange medlemsstater er en selvfølgelighed.

Således forholder det sig blot ikke i Danmark, og vi finder det derfor formålstjenligt, at det ekspliciteres, at f.eks. codes of conduct, vejledende honorarstørrelser og andre rådgivningsværktøjer kan indgå i afvejningen af rimelige vederlag, ligesom betragtning 42 bør tilføjes en henvisning til, at kollektive overenskomster kan anvendes til at fastlægge rammevilkår for udnyttelsen af værkerne eller opførelserne med henblik på at gøre det mere gennemskueligt, om en konkret aftale skal justeres.

Artikel 16 – Tvistbilæggelsesordning

Som beskrevet i betragtning 43 kan vi i Dansk Forfatterforening også bekræfte en tilbageholdenhed hos vores medlemmer med at håndhæve rettigheder over for aftalepartnere.

Det er dog vigtigt at bemærke, at det ikke er en løsning at anvende almindelig privatretlig voldgift, da dette allerede ud fra et økonomisk synspunkt er uanvendeligt for de fleste af vores medlemmer, og udgiften også i langt den overvejende del af sagerne vil stå i væsentlig misforhold til sagens genstand.

Under henvisning til, at ophavsretten er en juridisk specialdisciplin og til behovet for at kunne tage hensyn til vilkårene i de forskellige indholdssektorer, jf. betragtning 42, mener vi, at rette metode og forum i den enkelte medlemsstat bør findes i drøftelse mellem medlemsstaten og organisationerne for rettighedshaverne.

Dansk Forfatterforening står til rådighed for en yderligere uddybning af bemærkningerne, henvendelse kan rettes til jurist Anne Koldbæk, ak@danskforfatterforening.dk.

Mvh. Dansk Forfatterforening.